

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2012-2013**

Limba și literatura română

Varianta 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

SUBIECTUL I

(42 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

Se uită lung fiul de împărat cum mârtoaga îmbuca cu lăcomie din jar, dar nu zise nimic, gândea însă în mintea sa: dacă mă voi duce cu schiloada asta, nu stau bun că o să ajung departe; numai împrejurarea că mânca foc îl făcu să nu creadă că mumă-sa l-ar fi păcălit. Calul însă [...] zise:

— *Drag domnul meu, știu ce gândești, dar nu te teme, bun e Dumnezeu și bună minte ți-a dat de m-ai căutat, gată-te de cale, dar până atuncea mai dă-mi un vrav* bun de jar să mă satur, apoi îmi poruncește cum să merg: ca vântul sau ca gândul?*

Și merse fiul împăratului cu mârtoaga acasă; frații cei mai mari nu-și putură stăpâni râsul când îl văzură cu ce cal voiește a pleca, ba cel mai mare chiar zise în batjocură:

— *Pare-mi-se că de ceilalți te temi.*

Tată-său însă nu se învoia odată cu capul a-l lăsa să plece cu acel cal, dar, după multă rugare, în urmă zise:

— *Acum fă ce știi, eu nu mă mai amestec.*

Și dete feciorul un vrav mare de jar calului [...], care sforăi o dată de tot scânteii îi ieșiră pe nări, apoi se scutură de îi căzu tot părul de pe el și rămase numai un păr luciu-galben ca aurul și era acum calul mai frumos decât toți câți îi avea împăratul. Atunci zise împăratul:

— *Cu calul acesta am umblat și eu a peți.*

După aceea, intră feciorul în chilia împărătesei să-și ia rămas-bun, iar ea îl sărută și-i dete trei lucruri: un inel, un ceas și o lădiță de aur. Aceste trei daruri aveau un preț foarte mare, deoarece inelul răspândea lumină ca soarele, ceasul strălucea tot ca soarele, și dacă îl puneai pe masă deschis, cânta mai frumos decât toate muzicile din lume, iar lădița asemenea era strălucitoare ca un soare și când o puneai pe masă și o deschideai, ieșeau din ea cele mai bune mâncări și băuturi ce sunt pe astă lume. După aceea, își încinse paloșul cel ruginit, își luă sănătate bună de la tată-său și de la frați și hai la drum. Apoi îl întrebă calul:

— *Domn, domnuțul meu, dar cum să te duc: ca vântul sau ca gândul?*

— *Să mă duci ca gândul, răspunse feciorul și începură a merge întâi mai lin, apoi tot mai tare până nu se mai vedeau.*

(Crăiasa Zânelor, basm cules de Ion Pop-Reteganul)

*vrav, vraf, s.n. – grămadă, maldăr, morman

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie din text câte un cuvânt obținut prin derivare, prin compunere și prin schimbarea valorii gramaticale. **6 puncte**
2. Explică rolul celor două puncte în secvența: *Atunci zise împăratul: — Cu calul acesta am umblat și eu a peți.* **6 puncte**
3. Selectează o personificare și o enumerație din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Numește două moduri de expunere utilizate în text. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte (3-5 rânduri), semnificația secvenței: *Și dete feciorul un vrav mare de jar calului [...], sforăi o dată de tot scânteii îi ieșiră pe nări, apoi se scutură de îi căzu tot părul de pe el și rămase numai un păr luciu-galben ca aurul și era acum calul mai frumos decât toți câți îi avea împăratul.* **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 150-250 de cuvinte (15-25 de rânduri), în care să evidențiezi trăsăturile unui personaj din fragmentul citat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să numești două mijloace de caracterizare a personajului ales;
- să ilustrezi două trăsături ale personajului cu exemple adecvate, selectate din fragmentul citat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea

(36 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

Masivul Rarău este unul dintre cei mai îndrăgiți munți din Carpații Orientali, nu numai pentru frumusețea locurilor, binecuvântate de existența câtorva mănăstiri și schituri deosebite, ci și pentru fascinația exercitată de bine-cunoscutele Pietre ale Doamnei, imensele stânci pe seama cărora circulă legende care datează de pe vremea lui Petru Rareș – soția și averea sa ar fi fost ascunse prin aceste locuri, de teama năvălirilor tătare. În amintirea acelor întâmplări și a stâncilor salvatoare, impunătoarele formațiuni calcaroase au fost denumite Pietrele Doamnei. Dincolo de bogățiile care ar zăcea tănuite și acum în măruntaiele stâncoase, se crede că adevăratul tezaur este de natură energetico-spirituală, întregul areal fiind o poartă de acces* spre alte lumi, la fel ca în cazul arealului din Bucegi. Adevăr sau ficțiune, nu putem ști sigur, cert este că turnurile Pietrelor Doamnei, măsurând 70 m, atrag ca un magnet drumeți temerari, dar și turiști obișnuiți care vin fie dinspre Câmpulung Moldovenesc, fie dinspre Vatra Dornei. Despre aceste pietre s-a spus că sunt o „catedrală a naturii”, un veritabil „templu carpatin”, o măreață „zidire ciclopică”, o cetate de piatră ce se lasă anevoie cucerită.*

(Adina Baranovschi, **Altare ciclopice în Carpați**, în revista **Terra Magazin**)

*areal, s.n. – arie specifică de răspândire a unei specii, a unei clase etc. de plante sau de animale

*accedere, s.f. – acces, pătrundere, intrare

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - un motiv pentru care masivul Rarău este îndrăgit de turiști;
 - dimensiunea turnurilor Pietrelor Doamnei. **4 puncte**
- Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul dat. **4 puncte**
- Menționează ce parte de vorbire este fiecare cuvânt subliniat din secvența: imensele stânci pe seama cărora circulă legende care datează de pe vremea lui Petru Rareș. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: În amintirea acelor întâmplări și a stâncilor salvatoare, impunătoarele formațiuni calcaroase au fost denumite Pietrele Doamnei. **4 puncte**
- Transcrie două propoziții subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: *Despre aceste pietre s-a spus că sunt [...] o cetate de piatră ce se lasă anevoie cucerită*. **4 puncte**
- Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată completivă indirectă introdusă prin conjuncția subordonatoare *că*. **4 puncte**

B. Redactează o scurtă narațiune de 80-150 de cuvinte (10-15 rânduri), în care să prezinți o întâmplare petrecută la munte. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2 p.)